

Handlingsplan mot diskriminering
och kränkande behandling
Örbyhus och Vendels skola
Skolområde 2

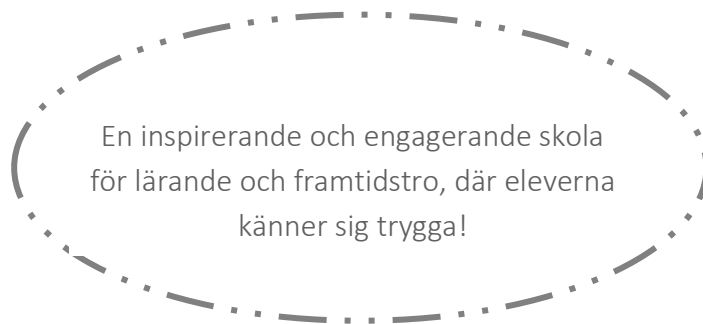
Grundskola och fritidshem

Läsåret 2021-2022

Om handlingsplanen

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas med i efterföljande årsplan.”

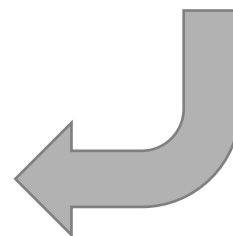
Skollagen 6 kap. 8§

Våra mål

Att skolmiljön präglas av en positiv stämning med respekt för varandra.

Att vuxna agerar och tar ansvar vid kränkningar, trakasserier och diskriminering

Till dig som elev

Den här handlingsplanen är till för dig som är elev på Örbyhus eller Vendels skola. Den finns för att du ska trivas och må bra när du är i skolan. Elever och personal har tillsammans ett ansvar för att ingen på skolan behandlas dåligt och för att vi får vara i en skola där vi respekterar varandra.

Till dig som är förälder och/eller vårdnadshavare

Vi vill att alla barn som går på Örbyhus och Vendels skola ska få en trygg skolgång fri från diskriminering, trakasserier och kränkningar. För att detta ska vara möjligt behöver både elever, skola och vårdnadshavare ta ett gemensamt ansvar. Ditt uppdrag som vårdnadshavare blir här att prata med ditt barn om hur en agerar mot andra människor. Ditt uppdrag är också att peppa ditt barn att berätta för en vuxen på skolan om en ser, känner eller på något annat sätt uppfattar att något är fel.

Om du misstänker att ditt barn, eller någon annans barn blir utsatt förväntar vi oss att du tar kontakt med skolan – i första hand mentorn eller elevhälsoteamet.

Innehållsförteckning

Om handlingsplanen.....	2
Till dig som elev.....	2
Till dig som är förälder och/eller vårdnadshavare	2
Ansvarsfördelning.....	1
All personal.....	1
Trygghetsgruppen	1
Rektor	1
Elevhälsoteamet.....	1
Centrala begrepp.....	2
Lagar och styrdokument.....	3
Ärendegång vid kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	4
Rättsliga påföljder	5
Vem utreder vad?.....	5
Utredande samtal.....	5
Dokumentation.....	6
Trygghetsgruppens årshjul	7
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2020/2021.....	8
Analys av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2020/2021	12
Kartläggningsmetoder.....	12
Dokumenterade kränkningar	12
Elevenkäter	12
Resultat	12
Arbetet mot diskriminering och kränkande handlingar 2021/2022	14
Diskrimineringsgrunder	18
Undersökning	18
Analys.....	18
Aktiva åtgärder	19
Uppföljning och utvärdering	19
Övriga hälsofrämjande och förebyggande insatser och aktiviteter	20
Revidering av handlingsplanen	21
Årets plan ska revideras senast	21
Ansvarig för att årets plan utvärderas.....	21

Ansvarsfördelning

All personal

Varje anställd på skolan har ett personligt ansvar för att arbeta utifrån den gemensamt beslutade planen mot trakasserier och kränkningar. All personal har s.k. *ageringsplikt*, vilket innebär att de måste ingripa om de uppmärksammar någon form av diskriminering, trakasserier, annan kränkande behandling eller mobbning. De måste även agera skyndsamt i dessa ärenden och ingripa så snart som möjligt. Detta innebär även att alla vuxna som får kännedom om upplevda kränkningar i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta till rektor genom dokumentationssystemet Digital Fox.

För att skapa en samsyn hos personalen är arbetet mot diskriminering och kränkande handlingar en stående punkt på samtliga arbetslagsmöten och arbetsplatsträffar. Där finns möjlighet att diskutera värdegrundsfrågor och skapa en samsyn.

En förutsättning för att personal på skolan ska ha en samsyn i frågan är att det ständigt pågår ett samarbete mellan skolans olika verksamheter. Många av de yngre eleverna går på fritidshemmet vars personal är delaktig i skoldagen, vilket underlättar samarbetet.

Trygghetsgruppen

Trygghetsgruppen består av biträdande rektor, samordnare samt en representant från varje arbetslag i verksamheten. Varje representant i trygghetsgruppen fungerar som en länk mellan det egna arbetslaget och trygghetsgruppen. Representanterna har även en stöttande roll gentemot sitt arbetslag i frågor som rör diskriminering och kränkande handlingar. Trygghetsgruppen träffas var fjärde vecka. Under dessa möten lyfts trygghetsrelaterade frågor exempelvis frågor från arbetslagen, elevärenden samt läsårsplaneringen.

Rektor

Det övergripande ansvaret för att denna handlingsplan följs ligger hos rektor för respektive skola i skolområde 2. Denne delegerar arbetet till övrig personal men har ett ansvar att söka inblick i verksamheten och se till så att den möter de krav som ställs.

Elevhälsoteamet

Elevhälsoteamet består av psykolog, kurator, specialpedagog, speciallärare, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare. Målet är att skapa en så positiv lärandesituation som möjligt för alla elever. Elevhälsoteamets arbete består av samverkan mellan de samlade professionerna och med betoning på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Detta arbete berör bland annat; lärandemiljö, arbetsklimat, strukturer och företeelser som antingen främjar eller utgör hinder för elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoteamet arbetar även med elevgrupper, handledning av personal och elevärenden, vägledande samtal, stöd- och motivationssamtal, konsultation och kartläggningar.

Centrala begrepp

Diskrimineringsgrunder: kön, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet eller sexuell läggning

Diskriminering

Att bli diskriminerad innebär i skolsammanhang att skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och att behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna

Detta kan ske *direkt* genom att en elev missgynnas eller kränks med en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Eller *indirekt* vilket innebär att en elev missgynnas eller kränks på grund av skolans struktur. Exempelvis genom regler eller förhållningssätt.

Om personal utsätter en elev för trakasserier klassas det även som diskriminering. En elev kan inte utsätta en annan elev för diskriminering. En elev kan däremot utsätta en annan elev för trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kallas den handling som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker ett barns värdighet. Kränkningar kan vara:

- Fysiska: sparkar, slag, knuffar
- Verbala: Hot, svordomar, öknamn, förolämpningar.
- Psykosociala: Blickar, gester, suckar, ryktesspridning.
- Via text/bild: sms, mms, e-post, fotografier, skrivna meddelanden och sociala medier.

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Om kränkningarna är av sexuell karaktär kallas det för *sexuella trakasserier*.

Upprepade kränkningar som pågår under en längre period kallas för mobbning

Lagar och styrdokument

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Denna lag finns för att motverka diskriminering och trakasserier och för att främja alla människors lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller uttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet eller sexuell läggning. Skolan har en skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering.

Skollagen (2010:800)

Kommunen har ansvar för att skolorna följer de bestämmelser som råder och att skolorna bedriver ett målinriktat arbete mot kränkande behandling.

Kommunen ansvarar även för att skolorna genomför åtgärder för förebyggande av kränkande behandling genom en årligt uppdaterad plan.

FNs konvention om barns rättigheter (2018:1197)

Den första januari 2020 blev barnkonventionen lag. Lagen finns för att garantera alla barn deras mänskliga rättigheter.

Viktiga artiklar!

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.

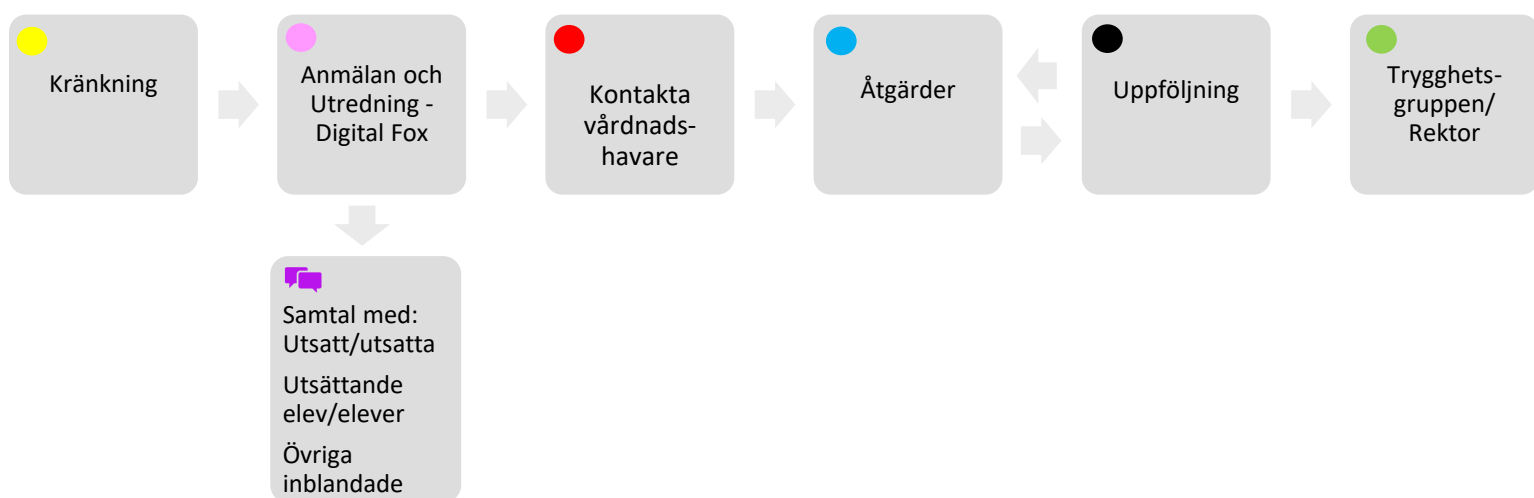
Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas fysiskt, psykiskt, andligt, moraliskt och socialt.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få den beaktade i alla frågor som rör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

- Ur läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet

Ärendegång vid kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

	Personal ingriper alternativt får kännedom om att en kränkning har ägt/äger rum. Ingripande personal kontaktar elevens/elevernas mentor.
	Alla vuxna som får kännedom om upplevda kränkningar i samband med verksamheten är enligt skollagen (2010:800) 6kap. 10§ skyldiga att anmäla detta till rektor. Alla anställda kan enkelt via ett webbformulär anmäla en händelse. Ingripande personal påbörjar en <i>anmälan om kränkande behandling</i> via Digital Fox (Digital Fox kan du som personal nå via Unikum genom att klicka på utreda). Personen som dokumenterar kränkningen anger sig själv som utredare och kan även välja en eller flera medutredare. Om den personal som ingriper inte är mentor skall mentor/mentorer läggas till som utredare. Genom Digital Fox RESPONS meddelas ansvarig rektor via e-post. Huvudmannen kan följa hela processen. Därigenom har rektor fullgjort sin rapporteringsskyldighet i enlighet med skollagen.
	Ingripande personal och mentor samråder om vem som kontaktar vårdnadshavarna. Hur kontakt med vårdnadshavare bör ske finns beskrivet i "Rutin för kontakt med vårdnadshavare vid anmälan om upplevd kränkning". Kontakten skall vid en allvarlig kränkning ske skyndsamt (samma dag eller dagen efter).
	Gör sedan en bedömning om vidare åtgärder. I Digital Fox skapar utredaren en anteckning per åtgärd. Under vardera åtgärd förklaras även när och hur åtgärden ska genomföras och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs.
	Ca två veckor efter åtgärden påbörjats följer utredaren upp ärendet. Om kränkningarna har upphört avslutas ärendet.
	Om kränkningarna inte har upphört kan trygghetsgruppen kopplas in som stöd för utredarna. Trygghetsgruppen utser då 2 representanter som kan samtala med de inblandande och stötta utredarna att forma nya åtgärder. 2 veckor efter att åtgärden/åtgärderna har påbörjats följs detta upp. Om kränkningarna inte har upphört efter detta kallar rektor till möte. *Ett möte med rektor kan vara aktuellt även innan detta steg*.

Rättsliga påföljder

Om problematiken kvarstår efter möten med rektor kan rektor komma att göra en anmälan till polis och/eller socialtjänst. Den som utsätter andra för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling kan bli polisanmäld och från 15 års ålder kan en bli åtalad och dömd.

Vem utreder vad?

Om du som elev blir utsatt av en annan elev gäller ovanstående beskrivning.

Om du som elev blir utsatt av personal är det rektor som gör utredningen och står för åtgärder.

Om du som elev blir utsatt av rektor utreder skolchefen.

Utredande samtal

Målet med samtalet är att få en bild av vad som har hänt och att komma fram till hur kränkningarna ska upphöra. Alla samtal bör därför ske med en person i taget.

1. Beroende på vilken roll du har kan ett samtal som detta se olika ut. Om det till exempel är trygghetsgruppen som samtalar med en elev kan ett samtal inledas på följande sätt: "Vi kommer från skolans trygghetsgrupp, vet du varför vi vill sitta ner och prata med dig idag?" Detta ger eleven möjlighet att själv styra samtalet. Om eleven inte berättar själv får du berätta vad du vet. Denna inledande fras går även att omvandla och användas av mentor och ingripande personal.

Tänk på att lämna utrymme för eleven att berätta ur sitt perspektiv utan att färga elevens berättelse med dina egna åsikter och erfarenheter.

Viktiga frågor: Vad har hänt? Vad hände innan och efter incidenten? Vilka var inblandade och vem gjorde vad? Var hände det? När hände det? Hur länge har det pågått?

2. Tänk på att vara så konkret som möjligt i samtalet och föra ett lugnt, men allvarligt, samtal.
3. Visa att du/ni ser allvarligt på det som har hänt.
4. **Utsättare:** Fråga vad eleven tänker göra för att kränkningarna ska upphöra.
5. **Utsättare:** Skriv ner vad ni har kommit överens om, att kränkningarna ska upphöra och hur de ska upphöra? Behöver eleven något stöd från skolan i detta? Låt eleven läsa det ni har skrivit. Vid behov kan en skriftlig överenskommelse göras där eleven får skriva under. I den skriftliga överenskommelsen ska det även framgå vad som händer om eleven bryter den.

6. **Utsatt:** Var tydlig med att förtydliga för den utsatta att vi kommer att göra allt vi kan för att kränkningarna ska upphöra och att vi inte kommer att släppa detta förrän beteendet har förändrats. Ansvaret ligger inte på eleven själv.
7. Ett resonemang bör föras mellan elev och den som håller i samtalet gällande kontakt med vårdnadshavare. Ärendets art och elevens ålder bör tas i beaktning. Om det till exempel rör sig om en 14 årig elev som har blivit kallad något hemskt och som säger att hen vill berätta för föräldrarna först kan en avvakta en dag. Detta utesluter dock inte att skolan ska kontakta hemmet men att eleven istället först får en möjlighet att själv berätta. Är det däremot ett yngre barn eller en akut situation finns det anledning att kontakta vårdnadshavarna så snart som möjligt. Var då tydlig och tala om för eleven att du kommer ringa hem och förklara vad du kommer att säga.
8. Avsluta samtalet med att ingen på skolan accepterar någon form av trakasserier, kränkande behandling eller mobbning och att vi ser väldigt allvarligt på det som har inträffat.

TIPS! Vill du som personal läsa mer om hur en kan tänka i samtal med elever rekommenderas boken Motiverande samtal i skolan av Rollnick, Kaplan och Rutschman.

Dokumentation

All dokumentation sker i Digital Fox och skall göras fortlöpande under hela processen från det att incidenten har inträffat till dess att ärendet kan läggas ned, Dvs. kränkningarna har upphört. Utredningarna i Digital Fox består av 5 områden; anmälan, utredning, åtgärder, uppföljning samt utredare och elevakt.

Trygghetsgruppens årshjul

Årshjulet använder trygghetsgruppen för att få en tidsram på när vissa uppgifter skall genomföras. Utöver det som redovisas ovan arbetar trygghetsgruppen även med andra uppgifter löpande under läsåret. Exempelvis elevkontakt och stöd till arbetslagen.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2020/2021

Elevhälsoteamet

Under läsåret 2020/2021 har elevhälsoteamet infört SEH (samverkan för elevhälsa) som mötesform. Under SEH träffas elevhälsoteamet tillsammans med lärarnas arbetslag (Vendel, F-3, 4-6 och 7-9). Dessa tillfällen har gett personalen möjlighet att lyfta ärenden, så som diskriminerings- och kränkingsärenden, med elevhälsoteamet i ett tidigt skede. När ärenden har lyfts har personal haft möjlighet att stötta varandra och gemensamt problemlösa med stöd av elevhälsoteamet. Syftet har varit att personalen ska kunna applicera kunskap från ett ärende till ett annat ärende. I mötesformen fanns möjlighet att gemensamt med arbetslagen och elevhälsoteamen diskutera skolövergripande arbete och idéer där arbetet mot diskriminering och kränkande behandling kan vara en del. Detta nyttjades dock inte.

Grundupplägget av SEH har haft olika utfall i de olika arbetslagen. Detta har inneburit att upplägget har förändrats under läsåret och att vissa arbetslag har fått ut mer av tiden än andra. Många deltagare har upplevt att mötena är otydliga och det har varit svårt att förstå vilken form av frågeställning som mötesformen var menad för.

Elevhälsoteamets arbete med kartläggnings- och handlingsplansmaterial vid problemskapande beteende har under läsåret 2020/2021 stått still. Elevhälsoteamet har dock handlett personal i dessa frågor samt genomfört en större klassinsats i en av de högre årskurserna.

Det planerades att Örbyhus skola under vårterminen 2021 skulle få möjligheten att vara pilotskola i projektet "Youth Empathy & Social Values (YES)". Projektet är utvecklat av Unesco Child and Family Research Centre och National University of Ireland Galway. Projektet inriktar sig på arbete med ungdomar och fokus på empati. Ett av deras delprojekt heter "Social Empathy Education programme". Detta är ett program/material med 12 lektioner där eleverna på olika sätt får utveckla sin empatiska förmåga. På grund av den rådande pandemin kunde detta dock inte påbörjas.

Som en del av skolområdets HBTQ-certifiering har en HBTQ-grupp formats för att samordna det aktiva arbetet med frågor som rör HBTQ. Gruppen har fokuserat på kompetensutveckling, diskussion och normkritisk reflektion hos personalen. Gruppen består av en representant från vardera arbetslagen och agerar således även länk mellan arbetslagen och HBTQ-gruppen.

Årskurs F-3

Under läsåret 2020/2021 har vi ej kunnat arbeta med stora delar av de arbeten mot diskriminering och kränkande behandling som vi hade planerat. Detta har berott på den rådande Corona-pandemin. Vi har till exempel inte kunnat arbeta med tvärgrupper i förskoleklassen och gemensamma aktiviteter.

Vi har under läsårets gång anpassat vårt arbete och i stället arbetat med diskriminering och kränkande behandling i klassrummen på en daglig basis, t.ex. HBTQ-frågor.

För att främja likvärdigheten mellan barnen arbetar vi mycket med individanpassning och många elever får extra stöd under dagen på olika sätt för att just de ska klara dagen. Exempelvis hörselkåpor, enskild plats, springpaus, enklare uppgifter, mer repetition osv.

Klasserna har individuellt gjort skolgårdsvandringar för att se vilka områden som känns trygga respektive otrygga. Vi har utifrån detta olika områden som rastvärdarna har ansvar för att hålla extra koll på för att främja tryggheten hos barnen. Vi har även haft discoraster, vi har däremot ej genomfört morgongympan detta läsår.

Årskurs 4-6

Många samarbetsövningar med tanke på könsneutrala övningar under året. Vi har dekorerat klassrum med HBTQ-flaggor och har alltid HBTQ i bakhuvudet i alla ämnen och tänker på hur vi talar och samtalar. Det råder en nolltolerans mot kränkningar men det har varit svårt att leva upp till arbetslaget har därför arbetat mycket med elevernas språkbruk, hur de bemöter varandra och olika konflikthanteringsmetoder.

Under läsåret 2020/2021 har årskurs 4-6 arbetat med elevinflytande genom elevråd, klassråd, kamratstödgrupper. Kamratstödjarna har träffats en lektion i månaden tillsammans med elevrådet varav två möten var digitalt via Teams. Dessa digitala möten fungerade inte så bra eftersom eleverna är för små och inte har haft en-till-en (åk 4). De har tillsammans diskuterat fasta punkter samt lyft den problematik i elevgrupperna som de har uppmärksammat.

Lsåret startade med en kick-off i augusti. Detta genomfördes i faddergrupper med samarbetslekar utifrån ett HBTQ-tema. Årskurs 4-6 har under läsåret 2020/2021 uppmärksammat FN-dagen, Nobeldagen, internationella kvinnodagen och internationella mensdagen. Dessa dagar har uppmärsmats klassvis eftersom många fadderaktiviteter har uteblivit på grund av covid-19. Vi tror att det kan vara en bidragande orsak till de många konflikter som varit i år. I början av året hade klasserna olika rasttider (pga restriktionerna) vilket ledde till att eleverna inte blandades över gränserna. Senare under läsåret fick vi samma rasttider men rastlekar och rastaktiviteter uteblev på grund av stor personalbrist.

Årskurs 4-6 har arbetat influerat av kooperativt lärande. Detta innebär att lärarna bestämmer grupper så att det blir varierade samarbetsgrupper i olika ämnen. Vi arbetar med lärpar, C3B4ME (see three before me), vi slumpar frågor med glasspinnar istället för handuppräckning, EPA (ensam, par, alla). Arbetet syftar till arbete mot en mer elevcentrerad undervisning.

Varje år deltar eleverna i hälsoäventyret. Årskurs 4 arbetar då med sömn och stress, årskurs 6 med tobak och gruppträck. Utöver detta har årskurs 4-6 arbetat med nätetik i alla åldrar. Åk 4 har arbetat med boken värsta bästa nätet och serien surfarna. Åk 5 har arbetat med boken hjärnstark och tittat på filmer med Anders Hansen. Åk 6 har arbetat med boken värsta bästa hälsan i samband med temat matens kemi. Vi följer IKT-planen och pratar mycket om källkritik när vi forskar på nätet. Även sidan Mediasmart och digitala lektioner från Internetstiftelsen

arbetas det med. Åk 6 har under temaarbetet med kärlek och identitet även haft en "byta identitetsdag".

Mellanstadiet har arbetat mycket med filmserier så som; "Vem bryr sig", "orka", "berätta för mig" och "chatten". En av sexorna arbetade med flera filmer; "om maktlekar", "funkar du så funkar jag", "full fart om stress och hälsa", "om ADHD" och "om dyslexi". Även radioteater arbetade åk 5 och 6 med: "F som i sämst".

Eleverna saknar fortfarande en "kamratbänk" på skolgården. Tanken med bänken är att en elev kan sätta sig där som känner sig ensam och vill ha kompisar.

Årskurs 7-9

Vid skolstart genomfördes en kick-off för att skapa vi-känsla på skolan. Detta läsår fick denna genomföras klassvis p.g.a. pandemin.

Åk 7 och 8 har jobbat med PK-mannen och Turk-kiosken på mentorstiden.

Åk 7 och 8 har fått besök av kvinnojouren Liljan som pratade om våld i nära relationer och sexuellt våld.

På biologin har/ska båda 8:orna jobba med normer, relationer, identitet, HBTQ och porr inom ramen för sex& samlevnadsundervisningen.

8A veckor hyfsat nöjda med skolans likabehandlingsarbete, men det kan finnas vissa elever som inte känner sig respekterade. (Detta kom fram i utvärderingen av arbetsmomentet).

I år har vi haft mer tid till detta arbete p.g.a. att droger behandlades under temaveckan och inte tog upp lektionstid.

9A har även deltagit i hälsoäventyret (K)ärligt talat som syftar till att ge eleverna tillfälle att reflektera och diskutera kring kärlek, relationer och sexualitet. Genom värderings- och samarbetsövningar tränar eleverna på att uttrycka sina tankar, värderingar och känslor för att stärka sin självbild och identitet. Hälsoäventyret var även inbokat för åk. 7 och klass 9B men fick ställas in p.g.a. Covid 19 då resa med kommunala medel inte gick att genomföra.

Ett större arbete i klass 9A har genomförts tillsammans med EHT. Arbetet har fokuserats på jämställdhet, sexism, rasism och medkänsla. Detta arbete startades då personal och elever såg ett stort behov av det.

Under vårterminen har åk 7 arbetat med materialet "Tack gud jag är homo".

Under föregående läsår uppgav eleverna att de inte fått vara med och bestämma skolans ordningsregler, varför vi under detta läsår startade ett arbete med en revidering av skolans trivsel- och ordningsregler. Elevrådet tog in synpunkter via klassråd och diskuterade sedan hur reglerna kunde förbättras. Nya trivselregler har beslutats och elever har formgivit en plansch som finns i klassrum och andra elevutrymmen.

Vendel

Läsåret som gått har vi arbetat tema-orienterat i åldersblandade grupper för att skapa trygghet mellan klasserna och för att öva på att samarbeta. Detta har vi gjort genom att dela upp oss i åk F-2 och åk 3-5, då vi är för många att samlas på samma yta pga. Covid-19.

Vi genomförde ett värdegrundsprojekt med fokus på "hänsyn" och "respekt". I åk F-2 fungerade detta väldigt bra och vi såg att eleverna anammade det bemötande mot varandra som vi arbetade för att förstärka. I åk 3-5 blev det mindre lyckat.

Vi har haft svåra raster med många konflikter och fysiska bråk. Vi satte därför in en extra rastvärd, och det fungerade mycket bättre då. På längre sikt har det dock inte varit möjligt att ha en extra rastvärd på varje rast. Därav har det också ökat med konflikter igen.

Under läsåret 2019/2020 har Vendels skola påbörjat ett större arbete kring trivselregler. Vilket har inneburit att se över samtliga regler, skrivna och oskrivna, för att se vilka regler vi kan och bör efterleva. Onödiga regler har lett till onödigt tjat, vilket innebär att eleverna har blivit överväldigade och då struntat i de flesta regler. Vi har arbetat mycket med detta i arbetslaget för att vi själva ska kunna skapa en sam-syn kring regler och en förståelse för vad personal och elever kan efterleva.

Vi har arbetat enskilt i klasserna med de kooperativa strukturerna. Vi har vid några tillfällen diskuterat dem tillsammans, men detta skulle vi kunna göra fler gånger, och då även kanske få stöd av vår handledare som ej kunnat närvara under vårterminen.

Pga. Covid har vi endast haft ett stormöte, en dag vid vackert väder. Vi har inte velat samla alla klasser på samma yta inomhus. Då medverkade även biträdande rektor och pratade om vad det innebär att gå i skola, samt hur viktigt det är att regler efterföljs. Vi har inte heller haft lika många elev-råd, då vi har haft frånvarande personal, och inte kunnat sätta in vikarier.

Tyvär har inte rörelseprojektet kunnat genomföras som planerat.

Fritidshem Örbyhus

De yngre barnen genomförde projektet "Snälla uppdrag" hösten -19 där de fick i uppdrag att skapa snälla uppdrag åt varandra eller åt sina familjer. De har dessutom berättat om sina familjekonstellationer och pratat om likheter och olikheter, vilket gav bra diskussioner.

Tidigare har fritids arbetat med kampanjen "Snacka snyggt" där vi diskuterade vilket språk man använder mot varandra.

"Vara vänner" är ett annat tema som vi arbetat med.

Fritidshem Vendel

På fritids har vi haft återkommande aktiviteter såsom utelek, regellekar, utflykter i trafik, lekplatser och skog samt samarbetsövningar såsom massage där eleverna får närma sig varandra och röra vid varandra på ett positivt och vänligt sätt.

Vi har arbetat med HBTQ-frågor genom att läsa mycket böcker som tar upp genusfrågor, samt aktivt delta i samtal om genus och kön när de uppstår.

Vi har aktivt pratat om händelser direkt när de skett, såväl i samlingar då alla fått vara med och samtala om värdegrundsfrågor.

Analys av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2020/2021

Kartläggningsmetoder

Kartläggningar gör vi för att kunna upptäcka risker för diskriminering och kränkande behandling på skolan. Genom att kartlägga hur eleverna upplever sin skolgång. Med hjälp av kartläggningarna kan vi förebygga, främja och genomföra aktiva åtgärder. I skolområde 2 kartlägger vi genom dokumenterade kränkningar samt genom elevenkäter.

Dokumenterade kränkningar

Vid analys av dokumenterade kränkningar utgår vi från de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Utöver att undersöka huruvida kränkningarna baseras på någon av diskrimineringsgrunderna ser vi på hur kränkningarna har gått till, var det har hänt, om den var utförd av en eller flera elever, förekommer samma elevs namn flera gånger, samt hur många inrapporterade kränkningar vi har detta läsår. Under läsåret 2019/2020 har skolan börjat använda sig av Digital Fox, vilket påbörjades i oktober. Detta innebär att sammanställningen av kränkningsärenden och dess natur kan vara missvisande.

Elevenkäter

Lsåret 20/21 har samtliga årskurser genomfört en central elevenkät och eleverna i årskurs 6-9 har även genomfört en enkät från Liv och hälsa ung. Enkäterna är uppdelade i årskurs F-5 och 6-9.

Resultat

Under läsåret 2020/2021 rapporterades 231 incidenter varav 177 ärenden efter utredning visade att en kränkning hade ägt rum. I 68% av fallen fanns personal på plats. Utav de dokumenterade kränkningarna har 51,1% varit fysiska, 37,5% verbala, 5% hot om våld och 6,4% annat. Majoriteten av de elever som upplever sig utsatt för kränkning var pojkar. Sammanställningen visar även att pojkarna har varit inblandade i fler fysiska kränkningar än verbala jämfört med flickorna där det är nästintill lika många fysiska som verbala kränkningar.

Utav de dokumenterade kränkningarna har 20 kunnat kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. 8 kopplat till etisk tillhörighet, 6 kopplat till sexuell läggning, 6 kopplat till kön, 3 kopplat till könsöverskridande identitet/uttryck, 3 kopplat till

funktionsnedsättning och 1 kopplat till ålder. Utöver detta har även 18 fall av sexuella trakasserier rapporterats.

Majoriteten av kränkningarna har ägt rum på skolgården följt av entré/kapprum. Utöver detta har kränkningar även ägt rum i klassrummet, på fotbollsplanen, i grupprum, matsal och omklädningsrum.

Årskurs 7-9 Örbyhus

Årskurs 7-9 står för 25 av de anmälda kränkningarna läsåret 2020/2021. Majoriteten av kränkningarna sker i korridoren (38%) följt av i klassrummet (29%). Kränkningarna är till 56% verbala och till 36% fysiska. I 61% av fallen är personal på plats.

Enligt enkäten upplever hälften av eleverna en god stämning på skolan. Det är dock stora skillnader mellan årskurs 7 och 9 där över 50% av eleverna i årskurs 7 upplever att stämningen är god jämfört med under 25% hos eleverna i årskurs 9.

Det är fler pojkar som uppgett att de är nöjda och trivs i skolan. Flickorna har i större utsträckning svarat att de upplever en större utsatthet av mobbning, sexuella trakasserier och främlingsfientlighet. Det går även att utskilja att årskurs 7 trivs bättre på skolan jämfört med årskurs 8 och 9. Från 2017 till 2021 har vi ökat andelen elever som trivs på Örbyhus skola från 50% till 75%.

Ca 40% av eleverna upplever att skolan agerar vid mobbning. Årskurs 9 upplever dock att skolan inte agerar medan årskurs 7 är över 50%. Även detta resultat har ökat de senaste 4 åren från ca 25% till 50%. Pojkarna är mer positiva till att elever och personal bemöter varandra med respekt. Även här är årskurs 7 mer positiva. Detta är en ökning på 20 % sedan 2017.

Omkring 18% av eleverna uppgav att det finns elever de är rädda för. 25% av flickorna och 8% av pojkarna. 17 % uppgav att det finns personal på skolan som de är rädda för, även där har flickorna en högre procent än pojkarna. 74% av eleverna på skolan upplever trygghet på skolan; 65% flickor och 87% pojkar.

Årskurs 4-6 Örbyhus

Årskurs 4-6 står för 101 anmälningar om kränkande behandling.

Av de elever som svarade på enkäten uppgav nästintill alla (92%) att de känner sig trygga på skolan. Eleverna fick bland annat frågan om hur nöjd de är med skolan som en helhet. De fick svara en siffra mellan 1-5 där 1 är lägst och 5 är högst. 72% av eleverna uppgav en fyra eller femma. Lägst resultat visades i årskurs 5 där 50% svarat 3 och 25% svarat 4.

Ca 80% av eleverna upplever att skolan agerar vid kränkningar. 80% av eleverna uppgav även att såväl elever som lärare behandlar varandra med respekt.

Omkring 27% av eleverna uppgav att det finns elever de är rädda för. 66% i förskoleklass och årskurs 2, 60% i årskurs 3, 33% i årskurs 1, 22% i årskurs 4 och inga i årskurs 5. Det är även 66%

i årskurs 1, 20% i årskurs 2 respektive 3 och 19% i årskurs 4 som uppgett att det finns personal på skolan som de är rädda för. I årskurs 5 och förskoleklass uppgav ingen en rädsla för personal.

I enkäten framkom även att 43% av eleverna upplever att de har blivit illa behandlad av en annan elev vid ett eller flera tillfällen under läsåret. 80% av eleverna uppgav att de vet vem de kan prata med om något skulle hända.

På fritids uppgav samtliga elever att de känner sig trygga och 85% svarade att de vet vem de kan prata med om något skulle hända.

Vendel

Vendels skola står för 44 av de anmälda kränkningarna.

Av de elever som svarade på enkäten uppgav 89% att de känner sig trygg på skolan. Eleverna fick bland annat frågan om hur nöjd de är med skolan som en helhet. De fick svara en siffra mellan 1-5 där 1 är lägst och 5 är högst. 60% av eleverna uppgav en fyra eller femma. Lägst resultat fick årskurs 3 och 4 där 60% respektive 50% svarat en tvåa eller trea. Ingen elev på skolan uppgav en etta.

Ca 78% av eleverna upplever att skolan agerar vid kränkningar. 68% av eleverna uppgav även att såväl elever som lärare behandlar varandra med respekt. Där kunde en dock se att eleverna i årskurs 3 inte till lika stor grad ansåg att alla behandlar varandra med respekt då 40% svart nej.

Omkring 32% av eleverna uppgav att det finns elever de är rädda för. 80% i förskoleklass, 50% i årskurs 2, 30% i årskurs 3, 10% i årskurs fyra, 6% i årskurs 5 och ingen i årskurs 1. Det är även 75% av eleverna som uppgett att det finns personal på skolan som de är rädda för; 30% i årskurs 3 och 26% i årskurs 2.

I enkäten framkom även att 26% av eleverna upplever att de har blivit illa behandlad av en annan elev vid ett eller flera tillfällen under läsåret. 84% av eleverna uppgav att de vet vem de kan prata med om något skulle hända.

På fritids uppgav 89% elever att de känner sig trygga och 79% svarade att de vet vem de kan prata med om något skulle hända.

Arbetet mot diskriminering och kränkande handlingar 2021/2022

Elevhälsoteamet

Under läsåret 2021/2022 kommer elevhälsoteamet att fortsätta utveckla upplägg och ramar för SEH (samverkan för elevhälsa). Under höstterminen kommer ett nytt upplägg att presenteras för arbetslagen. Planen är att SEH under läsåret kommer att baseras på fiktiva berättelser (case). Detta innebär att elevhälsoteamet innan vardera möte kommer att förbereda ett diskussionsmaterial baserat på något som personalen möter i det vardagliga

arbetet. Elevhälsoteamet kommer även att hålla korta föreläsningar om olika ämnen som är relaterat till temat för träffen. Detta kommer att utvärderas och eventuellt förändras under läsårets gång.

Örbyhus skola kommer även under läsåret 2021/2022 att påbörja det projekt som planerades att genomföras under förra läsåret tillsammans med Unesco Child and Family Research Centre och National University of Ireland Galway.

Den tidigare HBTQ-gruppen kommer inte att existera på samma sätt som tidigare. Det kommer istället att skapas en "värdegrundsgrupp". Denna grupp kommer till stor del att arbeta med de olika diskrimineringsgrunderna och hur skolområde 2 kan arbeta med implementeringen av det praktiska vardagliga arbetet med likabehandling och värdegrund.

F-3

Under läsåret 2021/2022 önskar vi kunna arbeta mot diskriminering och kränkande behandling på samma sätt som vi planerat inför läsåret 2020/2021 då vi ej kunnat genomföra det fullt ut på grund av den rådande pandemin.

Detta innebär att vi stävar efter att återuppta rastaktiviteter och discoraster. Vi hoppas även att detta läsår kommer möjliggöra arbete tillsammans i tvärgrupper och klassöverskridande aktiviteter. Vi planerar som ett exempel på detta att ha en HBTQ-dag F-1 och 2-3 där vi lägger extra fokus på allas rättighet att vara sig själva.

Vi kommer arbeta med elevernas språkbruk med stöd av "Snacka snyggt". Vi kommer ha fokus på olika temadagar med läsande, FN-dagen, friluftsdagar, fadderdagar, andra temadagar. Åk 2 kommer åka till hälsoäventyret.

Det vi skulle vilja lägga till samt anser är extra viktigt i vår verksamhet just nu på lågstadiet är att tillsammans ta "fighterna" både i klassrummen, på rasterna och i korridorerna för att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling. Detta då vi upplever att det sker mycket mellan våra elever främst i våra korridorer samt på rasterna för tillfället.

4-6

Lsåret 2021/2022 kommer fortsatt arbete med faddergrupper äga rum. Eleverna kommer att blandas från olika klasser och bilda grupper. Den eller de elever som går i 6:an är gruppletare och har ett särskilt ansvar för att ta hand om de yngsta eleverna så att de känner sig trygga och glada. En lärare är ansvarig för 3 grupper och de aktiviteter som skall genomföras. Första träffen på höstterminen innehåller lek, spel och samarbetsövningar för att lära känna varandra. Detta följs av skoljoggen där faddergrupperna samlar varv tillsammans och vi har en samarbetsövning innan lunch. FN-dagen kommer att uppmärksammas med 1 timmes aktivitet i grupperna och Nobeldagens aktiviteter kommer att ske i faddergrupper samt en Nobellunch klassvis.

Vårterminen inleder vi med en kort upptakt första veckan då faddergrupperna gör en hejramsa till OS (1 timme). Faddergrupperna kommer att åka på Scifest där de kommer att göra workshops tillsammans. Läsåret avslutas sedan med en OS/friluftsdag.

Detta arbete gör vi för att eleverna ska bli trygga med varandra, hitta nya kompisar, ta hand om varandra oavsett ålder och våga be om hjälp om de behöver. Vi tror på att om man känner sina kompisar så vill man dem väl och kränkningarna minskar.

Utöver detta kommer vi arbeta vidare likt tidigare läsår. Bland annat med nätetik som nu även kommer vara centrerat kring boken värsta bästa hälsan där många viktiga ämnen lyfts. Exempelvis sömn, stress, psykisk ohälsa, skärmtid etc. Årskurs 6 ser på filmer ur serien orka hälsa.

7-9

Läsåret 2021/2022 påbörjas med en kick-off för högstadiet åk.7-9 med aktiviteter bestående av samarbetsövningar. Under de 2 första veckorna kommer all personal att vara ute bland eleverna, både under raster och lunch. Detta för att trygga upp eleverna och för att skapa goda relationer mellan elev och personal.

Under läsåret kommer stort fokus ligga på att skapa och förbättra "vi-känslan" på skolan.

Under höstterminen kommer årskurs 7 under mentorstiden arbeta med en serie som heter PK-mannen. I avsnitten, som finns på UR behandlas normer kopplat till värdegrund och samhällskunskap. Eftersom arbetet med PK-mannen uppskattades under föregående år planerar vi fortsätta med detta tema i åk 7.

Besök på hälsoäventyret planeras för åk 7 och 9. Vår förhoppning är att blivande åk 8 som inte kom iväg på åk 7 tema alkohol kan få göra detta i åk 8.

En handlingsplan kring kränkningar och diskriminering utifrån ett elevperspektiv planeras att utformas tillsammans med elevråd/kamratstödjare.

Utifrån enkätsvar att eleverna önskar mer inflytande ser vi att vi behöver utveckla arbetet med elevråd, klassråd och kamratstödjare. Vi personal behöver arbeta med strukturen kring detta arbete med tydliga rutiner kring träffar och arbetsuppgifter.

Vendel

Nästa läsår planerar vi att arbeta mer med de kooperativa strukturerna och förhoppningsvis få fler tillfällen att jämföra och diskutera dem mellan årskurserna. Vi hoppas då även att vår handledare kan delta.

Vi önskar få till fler stormöten då hela skolan kan vara samlad. Detta har varit ett viktigt forum för eleverna att få uttrycka sina tankar kring regler, samt ett tillfälle för oss att visa att personalen är samspelade när det gäller efterföljandet av reglerna. Vi önskar även få till fler elevråd, så att eleverna kan känna hur betydelsefulla deras åsikter är. Då är det lättare för dem att också följa regler, om de varit med och skapat dem. Skolans personal kommer tillsammans med elever och vårdnadshavare att fortsätta det arbete som påbörjades under föregående läsår kring detta.

Vi planerar även att arbeta vidare med tvärgående temagrupper i årskurserna för att öva på samarbete, lära av varandra och skapa goda relationer. Vi önskar få en friluftsdag tillsammans eftersom vi inte kunnat anordna någon sådan under vårterminen. Det är ett tillfälle för hela skolan att samarbeta på ett roligt sätt och att få göra någon schemabrytande.

Vi önskar att rörelseprojektet ska få komma igång igen, och vi pratar om att ev. lägga detta under samlad skol-tid.

Fritidshem Örbyhus

Arbetet på fritids handlar dagligen om att hantera konflikter som många gånger rör orättvisor, kränkningar eller har utmynnat i våldshandlingar. Vi lyckats i regel att ha ett samtal med de inblandade i direkt anslutning till händelsen.

I de återkommande aktiviteter vi bedriver på fritids ingår bad, aktiviteter i idrottshallen, utflykter i trafiken, till lekplatser eller besök i skogen. Under dessa aktiviteter umgås barnen ofta i andra konstellationer än vad de vanligen gör och hamnar dessutom i nya situationer, som ger vidgad syn och förståelse för varandra.

Närmast i tid ligger arbete med julkort där vi kommer att låta barnen göra fina julkort till varandra men där mottagaren lottas ut, så att alla får kort.

Vi hoppas kunna arbeta med HBTQ-frågor under vårterminen 2021. Upplägget för detta är inte planerat än men vi tänker oss att arbeta med en bredd bestående av högläsningböcker och temaarbete rörande lika/olika. Här behöver vi planeringstid för att gemensamt kunna göra ett upplägg som passar alla avdelningarna.

Fritidshem Vendel

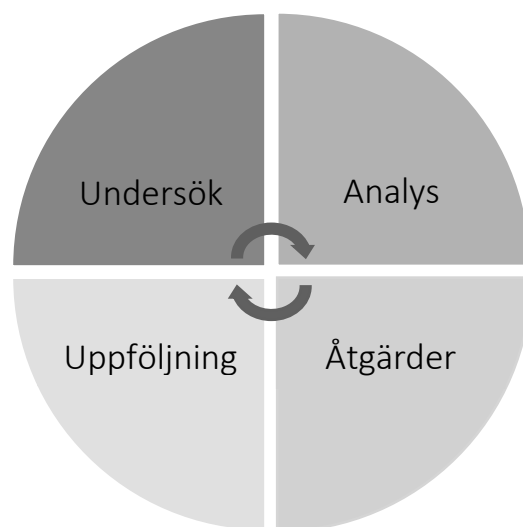
Fritidshemmet i Vendel kommer att arbeta likt föregående läsår.

Diskrimineringsgrunder

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering innebär att arbeta förebyggande och främjande. Detta arbete genomförs i 4 steg; undersökning, analys, åtgärder och uppföljning/utvärdering.

Undersökning

Som tidigare redovisats har vi under läsåret 2020/2021 kunna urskilja trakasserier inom SO2 kopplat till kön, könsöverskridande identitet/uttryck, etisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. I de enkäter som använts framkommer även flickor i årskurs 6-9 i större utsträckning har upplevt sexuella trakasserier och främlingsfientlighet. Det framkom även att en relativt stor andel elever är rädd för någon personal på skolan, detta gäller samtliga årskurser. De enkäter som använts detta läsår innehåller dock endast frågor om trakasserier och inte om diskriminering på skolan. Detta kommer att åtgärdas under nästkommande läsår.

Analys

Nedan listas risker och hinder kopplat till samtliga diskrimineringsgrunder

Kön

Hur vuxna agerar på skolan, att elever kan behandlas olika, talutrymme i klassrummet, tröstas på olika sätt, aktiviteter planeras som tjej- och killaktiviteter.

Könsöverskridande identitet/uttryck

Okunskap inom ämnet kan påverka bemötandet och även vuxnas möjlighet att agera, könsuppdelningar vid olika aktiviteter, ombyte/duschar vid idrotten.

Sexuell läggning

Vuxnas agerande vid ex. glåpord, använda generaliserande begrepp (tex pappa, fru, flickvän).

Religion eller annan trosuppfattning

Fördomar, rasism, okunskap, generalisering.

Etnisk tillhörighet

Risk för grupperingar, generalisering, inte våga ta tag i svåra frågor tex språkbruk, undervisning.

Funktionsnedsättning

Att elever inte får de extra anpassningar som de behöver, okunskap, generalisering, exkludering.

Ålder

Olika regler/förmåner för olika åldrar kan uppfattas orättvist, att bli behandlad "som ett litet barn".

Aktiva åtgärder

Nedan listas de förebyggande, främjande aktiva åtgärderna som planeras inför läsåret 2021/2022.

Kön, könsöverskridande identitet/uttryck och sexuell läggning HBTQIA+ utbildning, vt-22 (Personal). Utformande av handlingsplan inför läsåret 2022/2023.	Religion eller annan trosuppfattning och etnisk tillhörighet Föreläsning APT under vt-22? Skolkurator kollar upp lämplig föreläsare.
Funktionsnedsättning Gigla-kurs om NPF Arbeta med "Catwalk" (undervisning)	Ålder

Uppföljning och utvärdering

Åtgärderna kommer att följas upp kontinuerligt under läsårets gång och även redovisas denna handlingsplan för läsåret 2022/2023.

Övriga hälsofrämjande och förebyggande insatser och aktiviteter

Nedan presenteras det övriga skolområdesövergripande arbetet.

Rastvärdar

Som en del i det dagliga arbetet har vi strukturerade fungerande rastvärdssystem som innebär att en vuxen finns närvarande där eleverna vistas under sina raster. Detta system gör att vi täcker upp de områden där elever normalt vistas och på så sätt skapar en trygghet att det finns en vuxen till hands. En positiv effekt av detta system är även att elever lätt kan komma i kontakt med lärare och på ett naturligt sätt prata med de vuxna i skolan. Elever i åk 1-3 har på en karta över skolgården fått märka ut de platser där det känns tryggt, alternativt otryggt att vara. De vuxna rör sig på de ställen där elever känt sig otrygga. Planen är att det för samtliga årskurser ska finnas en karta över skolan där eleverna fyller i otrygga platser.

Elevinflytande

Inom skolområde 2 arbetar vi med elevinflytande på olika plan. På klassråd finns möjligheten att påverka och även att lyfta frågor vidare till elevrådet och skolbiblioteksgruppen. På Örbyhus och Vendels skola finns även kamratstödjarverksamhet. Detta ser olika ut på de olika stadierna där vissa har separata möten med kamratstödjarna och andra fokuserar på att implementera verksamheten i elevrådet med extra fokus på trygghet och trivsel.

Eleverna är bland annat delaktiga i revideringen av trivselregler.

Lokaler

För att skapa en god miljö för elever och personal är det viktigt att värna om de olika verksamheternas lokaler. I årskurs 7-9 har det uppmärksammats skadegörelse av skolans lokaler och inventarier. En god miljö skapar en känsla av gemenskap och samarbete inom elev- och personalgrupper samt mellan dessa och en i längden en djupare förståelse för att en trevlig miljö är allas ansvar.

Värdegrundsarbete

Alla elever på skolan arbetar med värdegrunden inkluderat i annan undervisning. F-3 har även haft ett schemalagt värdegrundsarbete varje vecka. Eleverna tränas i sociala situationer och känslohantering exempelvis vid samarbetsövningar, diskussioner och lekar.

För att ytterligare kunna arbeta förebyggande på ett långsiktigt sätt planerar alla skolans arbetslag att årligen uppmärksamma vissa tema-dagar, såsom FN-dagen, Förintelsens minnesdag, "rocka-sockorna-dagen" och världshälsodagen.

Långsiktigt förebyggande arbetssätt

Förutom det ovan beskrivna dagliga arbetet är det viktigt att arbeta mer långsiktigt för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Revidering av handlingsplanen

Handlingsplanen mot diskriminering och kränkande handlingar revideras varje läsår. Arbetslagen, föräldrar och elever lämnar synpunkter och utvecklingsområden på planen. Elevgrupper kommer även involveras i detta arbete genom att alla kamratstödjare tillsammans med ansvarig lärare ser över planen och även elevrådet kommer att arbeta på liknande sätt. Vårdnadshavare blir delaktiga vid utarbetandet av planen i skolrådet.

Årets plan ska revideras senast

2022-08-16.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor ansvarar för att handlingsplanen utvärderas.

Kurator tillsammans med trygghetsgruppen bär ansvaret för revideringen av handlingsplanen.